

sorgeix

l'estany

un espai natural per viure'l

L'estany : un espai d'interès **NATURAL**

L'estany de Banyoles és un espai natural de gran valor ecològic. Constitueix, junt amb el conjunt d'estanyols que l'envolten, el sistema lacustre càrstic més important del país, i el seu valor científic és reconegut mundialment.

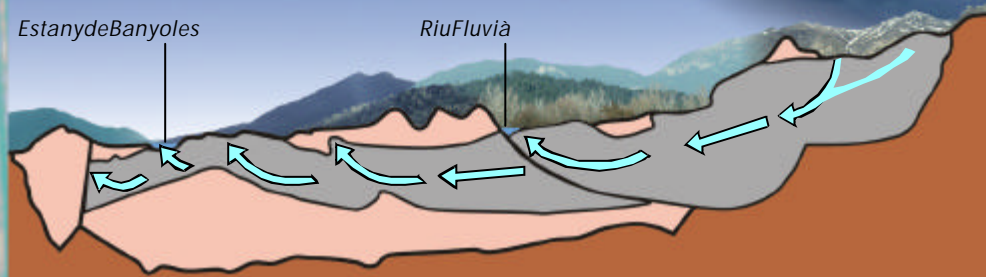
Declarat Paratge Pintoresc l'any 1951, l'any 1992 va ser inclòs al Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN), on s'inclouen les àrees de més valor ecològic i paisatgístic de Catalunya. L'estany també està catalogat com a Lloc d'Interès Comunitari (LIC) per la Comunitat Europea.

L'estany de Banyoles es va formar fa 250.000 anys.

L'origen de les aigües

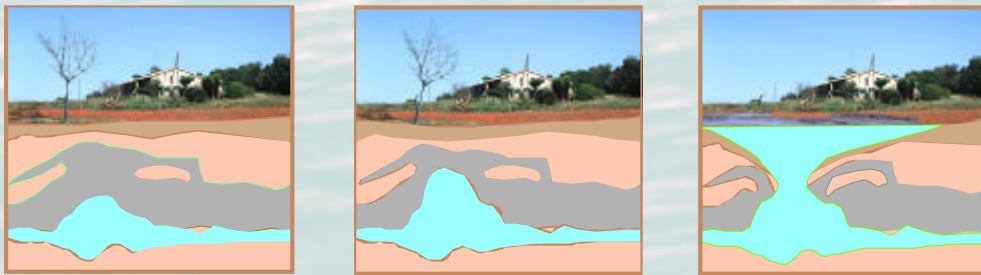
Les aigües de la conca lacustre de Banyoles procedeixen de deus subterrànies que, provinents de l'Alta Garrotxa, s'infiltra al terreny calcari.

□ Calcàries i guixos (materials permeables) □ Margues (materials impermeables) ← Rut del'aigua

un fenomen **hidrogeològic**

En arribar a Banyoles, les aigües subterrànies es troben amb un canvi de materials, que passen de ser permeables a impermeables, i les obliguen a pujar. En l'ascens, l'aigua dissol les calcàries i els guixos situats a sota, i origina cavitats subterrànies que van augmentant de volum fins que el sostre cedeix i l'aigua sorgeix a l'exterior. Aquest procés dona lloc a l'aparició d'estanyols i, per extensió, del estany.

Seqüència de formació d'un estanyol

L'estanyol Nou, format l'any 1978, és un exemple força recent d'aquest procés.

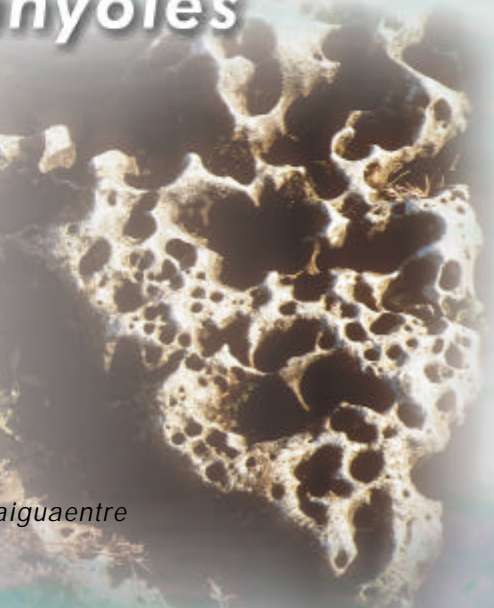
el **TRAVERTÍ** la pedra de Banyoles

El travertí és un roc molt especial que es forma i creix quan les sals carbonatades que hi ha dissoltes a l'aigua precipiten a causa de processos bioquímics. El seu creixement és gradual, i és per això que es diu que és una pedra "viva".

La ciutat de Banyoles està situada sobre blocs de travertí que es van formar quan, pel desguàs natural de l'estany, l'aigua s'extenia per aquesta zona. Encara avui s'exploita per a la construcció.

Podreu observar travertins en formació dins l'aigua entre el Club Natació Banyoles i el Cap de Bou.

un indret ple de

mansega

jonquera

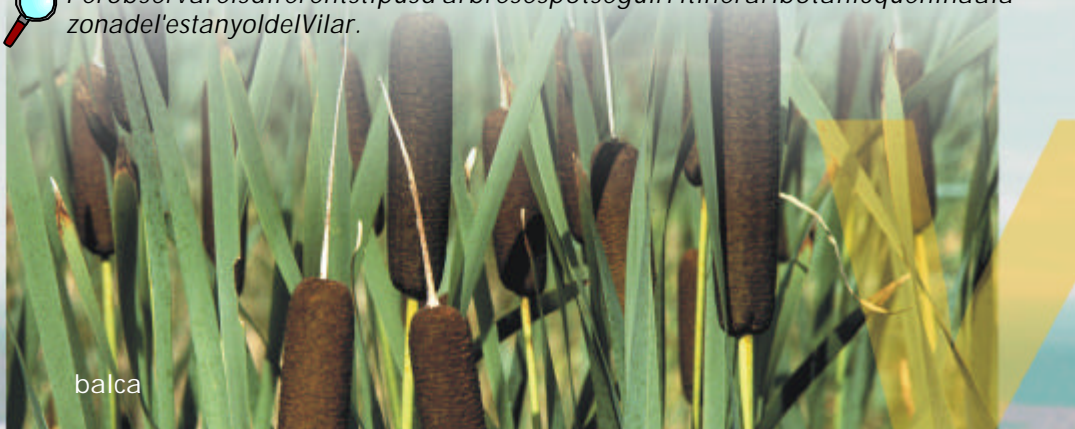
A l'estany s'hi pot observar una diversitat vegetal que rarament trobaríem a d'altres indrets de la nostra terra.

En algunes zones ben conservades, podem gaudir dels camins que volten l'estany entre fileres d'arbres de ribera autòctons com el salze, el vern, el freixe de fulla petita, el pollancre o l'arbre blanc. L'equilibri humit de la zona es manté, en part, gràcies a la presència de recs i rieres.

Plantes com el canyís, la mansega, els joncs o la balca constitueixen un cinyell forçat que creix a les vores de l'estany i es distribueixen en el terreny en funció del grau d'humitat del sòl.

Per observar els diferents tipus d'arbres es pot seguir l'itinerari botànic que hi ha a la zona de l'estany del Vilar.

balca

e VIDA

vern

jonca litoral

canyís

lliri groc

Les plantes de vora estany compleixen unes funcions molt importants per a la preservació de l'ecosistema:

- ▶ Recer hivernal, nidificació, aliment i refugi de la fauna.
- ▶ Protecció dels marges de l'estany contra l'erosió.
- ▶ Neteja de les aigües a través de la retenció de substàncies contaminants.
- ▶ Barrera contra el soroll.
- ▶ Diversificació biològica i paisatgística de l'estany.

Les palanques opontons de fusta de la riba nord-est són apropiats per observar la vegetació que creix de manera natural.

fràgil

un medi natural

Originàriament, els peixos que poblaven l'estany eren l'espínós, la bavosa de riu, la tenca, l'anguila, el barb de muntanya i la bagra comuna, totes elles espècies autòctones, però les repoblacions fetes al llarg del nostre segle amb peixos foranis van fer desaparèixer la tenca i l'espínós. Avui dia els peixos més abundants a l'estany són justament els foranis, com la carpa, la perca americana o *black-bass*, el gardí, la gambúsia i el peix solmirallet.

Pel que fa als mamífers, actualment el més representatiu és el rat-buf, des que la llúdriga va desaparèixer a mitjan segle XX a causa de la pressió humana.

El srecs desortida del estany són un bon lloc per observar-hi peixos, que sovint enterren els ous en el llot que s'hi acumula i es camuflen entre la vegetació que hi creix.

barb de muntanya

rat-buf

FRÀGIL

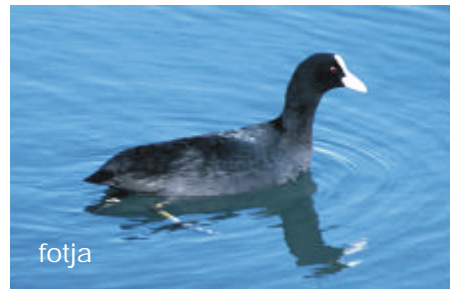
L'estany serveix de recer hivernal i zona de nidificació per als ocells aquàtics. També és un lloc de repòs per a les espècies en migració, tant a la primavera com a l'estiu. D'entre les més de 50 espècies censades hi destaquen, com a espècies comunes, la polla d'aigua, la fotja vulgar, l'ànec collverd, el martineta menut, el blauet, la bosca de canyar, el rossinyol i el rascló.

L'estany i el seu voltant serien bons indrets per a la reproducció dels amfibis. La salamandra, els tritons i diverses espècies de galàpuds i de granotes són els més destacats. La construcció de carreteres, la destrucció del medi aquàtic i la introducció d'espècies forànies com la tortuga de Florida (la que algunes persones tenen en peixeres), el cranc americà i alguns peixos depredadors han contribuït a disminuir-ne les poblacions.

Pel que fa a les espècies de rèptils, hi trobem serps d'aigua i tortugues. Les tortugues autòctones, tortuga de rierol i tortuga d'estany, pràcticament han desaparegut de la zona.

Si voleu observar ocells, trobareu l'ànec collverd a les zones més freqüentades, si aneu cap a zones més recés i esteu en silenci, podreu veure alguna fotja o alguna polla d'aigua.

fotja

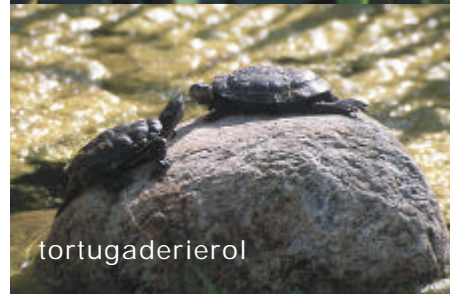
blauet

salamandra

granota comú

tortuga de rierol

L'estany és un espai natural molt fràgil. Gaudiu de la seva bellesa i col·laboreu en la seva conservació:

No sortiu dels camins senyalitzats; a l'estany, bicicletes i cotxes, cada un, al seu viari.

Respecteu els elements naturals; si en voleu un record, fotografieu-los o reteniu-los en els sentits.

Manteni unetes les aigües de l'estany i dels recs; no hi llenceu deixalles.

Està prohibit d'encendre foc. Vigileu tot allò que puguis en l'origen.

No es permeten ni la caça ni les repoblacions. Si voleu pescar, consulteu abans el Reglament d'activitats de l'estany.

Utilitzeu les papereres i si emporteu-vos la brossa que genereu.

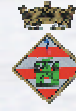

Procureu no fer sorolls estridents, gaudiu del valor del silenci i escolteu la natura.

Per a visites guiades podeu trucar a l'Escola de Natura al telèfon 972581316

Ajuntament de Banyoles
Regidoria de Medi Ambient

Ajuntament de Porqueres
Regidoria de Medi Ambient

"Sorgeix l'estany" és una campanya de promoció dels valors naturals de l'estany iniciada conjuntament pels Ajuntaments de Banyoles i Porqueres, i coordinada per l'Escola de Natura.

col·labora

